

PROLÓGUS

SOK CSECSEMŐ ÖLT már, de igen ritka, hogy az áldozat ne az édesanyjuk legyen.

Amikor az apa átnyújtotta újszülött gyermekét a papnőnek, hogy az jövendőt mondjon neki, a kisedet abbahagyta a visítást, és helyette a *papnő* üvöltött fel, töltötte be hangjával a hirtelen támadt ürességet.

A próféciák problémásak, és többféleképp értelmezhetők, ám ha az órákulum, aki megérinti az újszülöttet, pár pillanattal később habzó szájjal kiszenved, még az anyai szeretet torzító tükrén át is nehéz jó előjelként értelmezni a történeteket.

Ilyen esetekben gyakran kérnek ki újabb véleményt.

VALAHOL A GYÉMÁNTJÉGEN, az északi hegygerinceken túl van egy üres hely, ahol csak a szél süvít panaszosan, és senki sem hallgatja. E sivár mérföldek magányában bújik meg egy barlang, amelyben egy boszorkány él. Vagyis inkább létezik, hiszen életnek aligha lehetne hívni az övét. Agatta vár, semmi mást nem tesz. Ereibe fagyott vérrrel várakozik, csak néha moccan, hogy megroppantsa, majd hagyja lepattozani a jeget.

Az apa és az anya fókabőrbe és húlairhába oly vastagon bebugyolálva érkezett, hogy akár délről odatévedt nagy medvék is lehettek

volna. A boszorkány elé rakták a sóban kimért árat, majd a bőrökbe burkolt csecsemőt.

– Eredjetek! – recsegte Agatta, amikor megmozdult. Beleszimolt a levegőbe, majd jégtől ropogó arccal összevonta a szemöldökét. – A jelen. – Fagyos szemekkel nézett le a kisdedre. – Az illatát a jelenének érzem. Oly vékonyka szelet az elmúlt és az eljövendő között, és mégis mindig oly sok történik benne...

A boszorkány megvárta, hogy a szülők kihátráljanak, míg már nem látja őket. A néma gyermeket bámulta, felfigyelt rózsaszínű bőrére. A kislány kezén viszont az elfagyás első stádiumának fehérségét lehetett felfedezni.

– Lássuk csak, mi ez itt! A melegség egy kis csöppje egy hideg világban.

Agatta a gyermekért nyúlt, közben érzékeit kiterjesztette a jövőre és a múlt felé, a maghoz vezető gyökereket kereste, a hajtásokat követte az esztendőkön át, ahogy lehetséges jövőkké ágaznak szét.

– Hadd lássam...

Jéghideg kéz érintette meg a meleg bőrt.

Abban a pillanatban tűz lobbant. Vad, ragyogó tűz emésztette a fagyott testet.

A szülők nagy elővigyázattal óvakodtak vissza, inkább az egyetlen átható sikoly szólította be őket, mint az azt követő némaság. Beléptek a barlangba, tétován pislogtak a homályban, az orrukat égett hús bűze facsarta.

Agatta ugyanott állt, ahol magára hagyták, az egyik kezével a kisdedre mutatott, a másik a háta mögé húzva parázslott.

– Fogjátok a gyermeket, és menjetek! – A hangja csikorgott, akár a jégtarajok, ahol a nyomástól tovafolyik a jég.

– É-és a prófécia? – hebegte az apa, aki a legszívesebben eliszkolt volna, ám túl nagy utat tett meg ahhoz, hogy válasz nélkül távozzon.

– Nagyság – felelte Agatta. – Nagyság és gyötrem. – Szünet. – És tűz.

1. FEJEZET

AJÉGEN, A FEKETE Sziklától keletre van egy gödör, amelybe a gyarlott gyermekeket vetik. Yaz mindig is tudott a gödör-ről. Az övéi az Eltűntek Vermének hívták, és ő úgy hordozta magában e tudást, akár az elméje pereméről figyelő éjfékete szemeket. Úgy tűnt, mintha egész életében e gödör körül kerengett volna, és az most magához vonta, ahogy Yaz mindig is tudta, hogy egyszer bekövetkezik.

– Hé! – bökött előre az ujjával Zeen. – A hegy!

Yaz hunyorogva abba az irányba nézett, amerre az öccse mutatott. A szemhatáron, alig láthatón egy fekete pont rajzolódott ki a fehér háttér előtt. Egy hónap telt el azóta, hogy a táj a fehérségen kívül bármi mást kínált, és most, hogy már látta a sötét csúcst, sehogya sem értette, Zeen szeme miként volt képes felfedezni.

– Tudom, miért fekete – jelentette ki Zeen.

Mindenki tudta, de Yaz hagyta, hogy elmondja neki; az öccse tizenkét esztendősen már férfinak hitte magát, ám még mindig úgy dicsekedett, mint egy gyerek.

– Azért fekete, mert melegek a kövek, és leolvad róluk a jég.

Zeen leeresztette a kezét. Furcsának tűnt látni az ujjait. Északon, ahol az ichták rendszerint barangoltak, az egész klán olyan vastagon beöltözött irhákba és bőrókba, hogy alig mutatkoztak ember formájúnak. Még a sátraikban is kesztyűt viseltek, hacsak másként

nem kívánta valamiféle finomabb munka. Könnyen el lehetett feledni, hogy az embereknek volt ujjuk is. Ám itt, aminél délebbre csak ritkán merészkedett el a törzse, az ichták szinte már fedetlen mellkassal is járhattak volna.

– Jól emlékszel.

Hiányozni fog neki a kisöccse, miután Yazt a gödörbe hajítják. Vad és okos fiú volt, a szülei mindig örömeiket lelték benne.

– Akkor hát megláttad? – lépett oda melléjük Quell. A fiúnak nem kellett szánt húznia, előre-hátra mozoghatott a sor mellett, hogy ellenőrizze a harminc családot. A Fekete Szikla felé biccentett. – Emlékszem, mekkora, mégis mindig meglep, amikor a közélébe érünk.

Yaz mosolyt erőltetett az arcára. Quell is hiányozni fog neki, habár tizenhét éves létére csaknem ugyanannyit hengegett, mint Zeen.

– *Mindig?* – kérdezte. Quell kétszer vett részt a gyülekezésen. Eggyel többször, mint ő.

– Mindig – bólintott Quell, és csaknem sikerült elrejtienie széles mosolyát. Egy pillanatig elkapta Yaz tekintetét halvány szemével, aztán előrébb bandukolt a sor mentén. Elhaladt Yaz szülei és nagybátyja mellett, akik együtt húzták a csónak-szánt, majd megállt, hogy pár szót váltson Yaz apjával. Egy nem oly távoli nap majd Yaz szüleinek engedélyét kell kérnie, hogy Yaz sátrában hálhasson. Ő legalábbis így hitte. Yaz azon aggódott, vajon mit tesz majd Quell, amikor a szabályozó kiemeli Yazt. Remélte, hogy a fiú eléggé érettnek bizonyul ahhoz, hogy elfogadja a sorsát, és nem hoz szégyent az ichtákra a déli törzsek előtt.

– Mesélj a próbatételről! – kérte Zeen.

Yaz felsóhajtott, és behajolt a szánnyomokba. Természetesen mindent százszor elmondott már, de ő maga is ugyanígy viselkedett, amikor először elvitték őt a gödörhöz.

– Nem lesz semmi gond. – Zeen feleslegesen aggódott, csak az elméje nem tudott nyugodni, amikor semmi más elfoglaltságot nem talált azon kívül, hogy napokon, hosszú-hosszú mérföldeken át csak

terhet húzzon. Az út nehéznek bizonyult, a jég taréjokba gyűrődött fel előttük, mintha csak a haladásukat akarta volna akadályozni. Az elmúlt egy héten fárasztó tempót diktált a klánanya, hogy behozzák a lemaradást. Mégis egy nappal a szertartás kezdete előtt fognak megérkezni. – Emiatt ne aggaszd magad, Zeen!

Amikor Yaz először járt délen, biztosra vette, hogy a szabályozó kiszimatolja gyarlottságát. Valamiképp átment a vizsgálaton. Ám ennek már négy esztendeje volt, és ami akkor még csupán repedezett a hátában, mostanra teljesen széttörött.

– Nem lesz semmi gond.

– És ha mégis?

Úgy tűnt, hogy a Fekete Szikla látványa szélesre tárta öccsében a félelem kapuját.

– A déli törzsek mások, mint az ichták, Zeen. Közöttük sokan félresikerülten születnek. Nekünk tisztának muszáj lennünk. A gyengeséget már régen kigyomlázták belőlünk – hazudta. – Aki a sarki jégen jár, vagy tiszta, vagy halott.

– Idegenek! – sietett vissza izgatottan a sor mellett Quell. – Közeledünk!

Yaz oldalra forduló szüleire pillantott. A messzeségben halványan egy szürke vonal rajzolódott ki, egy másik klán érkezett keletről. És a két oszlop között magányos szán tartott meghökkentő sebességgel az ichták felé.

Zeen megtorpant, elképedve bámulta.

– Hogy tud...

– Kutyákkal – felelte Yaz. – Életedben először fogsz kutyát látni!

Ahogy csökkent a távolság, a befogott ebek már most önálló pontokká váltak szét a szán előtt. Yaz hamarosan tisztán ki fogja venni őket a hóban: a súlyos fenevadakat még vaskosabbnak mutatja ezüstfehér bundájuk, leheletük előttük gomolyog. Mész-sze északon a hideg végezne velük, de a Keller-ormoktól délre a törzsek kutyákat használtak. Az ichták úgy tartották, hogy az igazi ember maga húzza a szánját. A déliek csak nevettek ezen, és kijelentették, hogy egyedül olyasvalaki mondhat ilyet, akinek nincs

kutyája. Ám még így is mindenki tisztelte az ichtákat. Aki megtagasztalta már a hideget, érti, hogy csak egy egészen másféle nép merészkedik a sarki jégre.

– Gyerünk tovább! – kiáltották mögöttük a Jex ikrek. Zeen újra nekilódult, még épp időben ahhoz, hogy ne húzzák rá a csónak-szánjukat. Yaz a testvérével együtt haladt, figyelte a közelgő idegeneket.

Pár perccel később az egész oszlop megállt, amíg elől Mazai anyó köszöntötte a szánból kiszálló férfiakat. Yaz érezte a szélben a kutyák pézsmás szagát. Csaholásuk olyanok fülét csapta meg, akik az emberek, a szél és a jég hangján kívül mást még nem hallottak. Az ugatás furcsának hatott, de szépnek is, és Yaz azon kapta magát, hogy szeretne közelebb húzódni, találkozni az idegen szerzetekkel, amelyeket ugyanúgy irhadarabokból készült hám kötött a szánjukhoz, mint őt.

– Annyira mások! – kecmergett ki a hámból Zeen, majd kilépett a sorból, hogy jobban szemügyre vehesse őket. Az emberekre gondolt, nem a kutyákra.

– Tudom. – Elsőként az tűnt fel Yaznak a korábbi gyülekezés alkalmával, hogy a déli törzsek népei közt milyen sokféle embertípust lehet látni: rézbőrűeket, mint az ichták, vörösebbeket, sötétebbeket, akiknek szinte meg sem lehetett mondani a színét, és sokkal fakóbbakat, jóformán rózsaszínűeket is. A hajuk úgyszintén különbözött egymástól, az ichták feketéjétől a barna különféle árnyalataiig. Még a szemük sem telifehéren világított, mint amelyet Yaz úton-útfélen látott, hanem meghökkenítő változatosságot mutatott. Sokuk szemek csaknem olyan sötét volt, mint a szikla, amely megszabadult a jégtől. – Ne bámuld őket!

Zeen csak rálegyintett, és előrébb araszolt az oszlop mellett, hogy alaposabban megnézhesse őket. Yaz megértette öccse elragadtatását. Mazai úgy tartotta, hogy ahol sokféle feladatot kell elvégezni, sokféle eszközre van szükség. Az ichtákra, mondta, egyetlen feladatot bíztak. Hogy kitartsanak. Életben maradjanak. És ahhoz, hogy valaki túlélje a sarki éjszakát, egyféle erőre, egyféle képletre

volt szükség. A klánanya fémeket emlegetett, és azt, hogy egymással keverve különös minőségekre tehetnek szert. Viszont, magyarázta, egyetlen ötvözet felel meg az észak kihívásainak, és ezért lehetett oly sok közös vonást felfedezni az ott élőknben.

Yaz kijebbb húzódott a testvére mellé, rá se hederített édesanyja pisszegésére. Nemsokára levetik az Eltűntek Vermének sötétjébe, ahonnan nincs visszatérés. Hadd lásson még a világból, amennyit lehet, mielőtt mindent elvesznek tőle.

– Az ott a vezérük – mutatott Zeen egy férfira, aki az ichták fölé magasodott vékony, túlságosan is vékony termetével az északi vidékhez. Fekete hajába itt-ott ősz szálak keveredtek.

A több hónapnyi hosszú sarki éjszakában a kilélegzett levegő kétféle dérként csapódott ki a szőrmegalléron: a megszokott déli zúzmaraként, és egy finomabb fajtaként, amely semmivé oszlott a sátor melegében. Az ichták száraz jégnek hívták ez utóbbit, mert sosem olvadt meg, csupán elfüstölgött. A hosszú éj mélyén egyes helyeken száraz jég lebegett a vízjég felett, amikor a nap vörös szeme újból felbukkant, és hatalmas, hideg köd emelkedett gomolyokban mérföldnyi magasságba. A regös úgy tartotta, hogy a száraz jég akkor keletkezik, amikor maga a levegő egy része fagy meg.

Yaz tudta, hogyha a vézna, ősz hajú déli a sarki éjben venne lélegzetet, a hideg szétégetné a tüdejét, és a férfi meghalna.

– Vissza a sorba, ti ketten! – lépett mögéjük Quell. Hangjának gyengédsége elvette a feddés élet. Zeen vállára tette a kezét, hogy visszaterelje a helyére a fiút. Yaz azon mélázott, bárcsak Quell az ő vállára is rátenné a kezét. A csupasz ujjak látványa még mindig ámulatba ejtette. Ha meg kell hálnia, akkor neki is meg kell tapasztalnia egy férfi érintését.

Korábban sokszor morfondírozott már azon, hogy saját sátrat állít, és behívja Quellt. Ez csak természetes. Túl sokszor és túl hosszasan merengett ezen. Ám két okból végül mindig meggondolta magát: vagy az egyik, vagy a másik, vagy mindkettő miatt. Először is lázadott az elképzelés ellen, hogy a félelem rávegye erre, mielőtt megfelelően felkészül rá. Az ichtáknál az ilyesmi nem szokás.

Másodszor pedig ott volt a fájdalom, amit Quell érez majd, amikor elszakítják tőle. Nem lenne szép így kihasználni őt.

Három dolog. Még valami visszatartotta. És ez talán önmagában is elég lett volna, a másik kettő nélkül. Az ellenszegülés egy olyan döntéssel szemben, amit eleve meghoztak helyette.

De Quell és Yaz azóta együtt járták a jeget, hogy megtanultak megállni a lábukon, és Yaz gyakran álmódott a fiú arcának merész vonásairól, kezének erejéről, és a kedvesség és bátorság azon elegyéről, amellyel Quell a világhoz viszonyult. Yaz nem akarta elhagyni őt. Amikor a szabályozó majd lehajítja őt, végül a szíve ugyanúgy összetörik, akár a teste többi része, habár legalább a fájdalom nem tart soká, és a halálban egyé válik majd a szél szellemeivel.

Yaz visszaállt a sorba, és nézte, ahogy Quell előremegy. Akárcsak Zeen, Quell is hallani akarta a délieket. Yaz akaratlanul is elmosolyodott. A szabályozó felnőttnek nyilváníthat bármely férfit, ám ettől még nagyra nőtt kisfiúk maradtak.

Talán mégiscsak fel kellett volna állítania azt a sátrat. De bárhogy is, Yaz még gyerekek számított, és rendszeren nem kelhetnek egybe, amíg másodjára is túl nem esett a szabályozó vizsgálatán. Szinte minden gyarlott gyermeket már az első gyülekezésen elszakítottak a klánjától, ám néha – olyan ritkán, mint az olvadás – egy második is kellett hozzá, és egyetlen gyermek sem számított igazán felnőttnek a második gyülekezés előtt. Így Quell sok tekintetben a klán igazi tagja volt, amióta betöltötte a tizenhármát, míg Yazt tizenhat esztendősen még mindig gyermeknek tekintették, és annak is fogják egészen holnapig, amikor a szabályozó majd felé fordítja fakó szemét.

Yaz lepillantott a kezére. Félelem borzolta a testét. Kegyetlennek érezte, hogy egyetlen álmatlan éjszaka után a gödör vár rá, a tátongó száj, amely elnyel minden napot, amit Yaz birtokolni vélt. Elrabolja a jövőjét. Nem lesz saját sátra, se csónakja, amellyel útra kelhet a nagy tengeren, se szeretője, akivel a bőrök közé bújhat. Talán gyerekeik is születtek volna. Yaznak most már legalább nem kell megkeményítenie a lelkét, és végignéznie, ahogy egymás után odaállnak a szabályozó vizsla tekintete elé.

A klánanya azt állította, hogy nem kegyetlenség. Minden törzs tudta, hogy a gyarlottan született gyermek elpusztul a jégen. A testükből hiányzott az, ami a túléléshez kellett. Ahogy nőttek, a gyengeségük is egyre növekedett bennük. Némelyiknek túl sok élelem kellett, hogy melegen tartsák magukat, és éhen haltak volna. Mások elveszítették ellenálló képességüket a fagyos szélben, és a hideg felfalta őket, előbb az ujjbegyüket, aztán az orrukat és a fülüket, később a lábujjukat rágta volna le. A testük darabkái elfehéredtek, majd elfeketedtek, végül leestek volna. Idővel a kezük és az arcuk is felemészződött, elhalt, elrohadt volna. Ocsmány és fájdalmas halál. A legrosszabbnak mégis az számított, hogy a gyengeségük átszállt volna a gyermekeikre, és azok gyermekeire, és a klán maga is elrohadt és elpusztult volna.

Bölcsesség rejlett a Veremben. Kegyetlen ugyan, mégis bölcsesség. A teher, amelyet Yaz északról cipelt magával, és az út minden egyes mérföldjén nyomta a vállát, éppoly nehéz volt, mint az édesanya mosolyát övező szomorúság. Az esztendőket nem tompítottak Azad halálának metsző fájdalmán. Amikor a törhal lecsapott rájuk, Yaz ereje nem bizonyult elegendőnek, hogy megtartsa a legkisebb öccsét, a fiú egyetlen szörnyű pillanat alatt eltűnt a mélyben, Yaz pedig egyedül maradt a csónakban. Ha a szabályozó az első gyülekezésen meglátja a lányon, hogy gyarlott, Azad megérhette volna a nyolcadik esztendejét, majd utána még sokat.

PUSMOGVA ADTÁK TOVÁBB a hírt, nyomában elégedetlen dörmögés támadt.

– Mi az? Mi történt?

Yaz apja rá se hederített Zeenre, és helyette Yaznak mondta el, miközben a Jex ikrek közelebb hajoltak, hogy ők is hallják.

– A quinx klánja szerint elszámoltuk magunkat. A szertartás ma van.

– Akkor *ők* miért nincsenek ott? – Yaz keze remegni kezdett, bőrén a fagyos szél ellenére verejték ütött ki. A sarkí éjszaka hónapjaiban nehezen lehetett számontartani a napok múlását, de olyas-

miről még sosem hallott, hogy elszámolták volna magukat. – Ők is tévedtek?

– Egy húla támadt az oszlopukra. El kellett búcsúztatniuk a halottat. Erőltetett menetben vonulnak, hogy időben odaérjenek a szertartásra.

A Jex ikrek már tovább is adták a hírt hátrafelé. Ahogy a nap hanyatlani kezd, a szabályozó hozzáfog a vizsgálathoz. Mire teljesen besötétedik, végez a szemlével. Ha lekésik, Yaznak még négy esztendeje marad, habár kényszerből, amit továbbra is gyermekként élhet le. Mostani helyzetéből szemlélve négy év egy örökkévalóságnak hatott.

– Mit fogunk tenni?

– Mi is menetelünk – felelte az apja.

– De... húsz vagy több mérföld, és mindjárt dél.

– A quinxek mennek – fordult el az apja.

– A quinxek kutya vontatta szánokkal szállítják a fiatalabbakat, a többiek pedig felnőttek! – háborodott fel Yaz.

– Mi pedig – válaszolta az apja – ichták vagyunk.

AZ ICTHÁK KITARTÁSA legendaszámba ment a törzsek körében. Az ichták gazdálkodtak az erejükkel. Semmi sem vesztetett kárba a sarki jégen. Legalábbis ha valaki életben akart maradni. Ám amikor ezt követelték meg tőlük, akár egész nap képesek voltak futni. Yaz a második óra után kezdett lankadni. Quell mellette futott, amikor Yaznak már erőlködni kellett, a fiú homlokát pedig az erőfeszítéshez semmiképp sem köthető fájdalom ráncolta. Védelmeszni próbálta őt, nehogy észrevegyék, Yaz jól tudta ezt. A fiú valamiképp azt remélte, hogy pusztá akarateréjével képes magával húzni őt. Mögötte a Jex ikrek kérlelhetetlen léptei falták a távolságot. Quell megpróbálhatta elleplezni Yaz gyengeségét. Mások szemet hunyhattak felette, talán még maguknak sem ismerték be. A szabályozó viszont észre fogja venni. Előle semmit sem lehetett elrejtteni.

Az ichták nem hagyhatták, hogy a quinxek túlzottan hagyják őket, hiába húzták szánjaikat kutyák. Az ősi versengés túlságosan

beléjük ivódott már ehhez. A quinx törzs még csak el sem ismerte az ichták isteneit, hanem a sajátjaikat imádták, némelyikben az igaz istenek eltorzított mását, másokban teljesen idegeneket. A szabályozó és a vándorpapsághoz tartozók fajtájának feladatai közé tartozott, hogy elsimítsák a vitákat, és biztosítsák a békét. Esküteteleknél tanúskodtak, kötelekekre adták áldásukat, az összes vérvonal tisztaságáról ők gondoskodtak. A papok az összes isten minden nevét ismerték, az igazakét és a hamisakét egyaránt, és még saját istent is tiszteltek, egy rejtettet, akinek titokban tartották a nevét. A klánok vénjei olyan történeteket meséltek, amelyekben a régi papok pusztító erővé fordították Rejtett Istenük erejét, és lemarták a húst az esküszegők csontjairól.

Yaz minden erejét beleadta. Bármilyen tulajdonság tette oly tökéletesen alkalmassá az ichtákat a környezetükhöz, benne félresiklott. Hiányzott belőle az, ami mindenki másban megvolt. A hideg előbb beérte őt, mint a barátait. Az ereje kevésnek bizonyult olyan feladatokhoz, amelyeket a vele egykorúak könnyedén elvégeztek. Egy esztendővel az első gyülekezése után figyelt fel először erre. Nagyjából ugyanabban az időben, amikor rálelt a folyójára.

Bármily lehetetlennek tűnik, folyók hömpölyögnek a jég alatt. Yaz édesapja szerint a Tengeri Istenek erei azok, és varázs fakasztotta őket. Yaz azonban megfigyelte, hogy ha elegendő erővel nyomja valaki a jeget, az elolvad, ahol a legerősebb a nyomás. Bárhogy is, Yaz folyója nem azok közül való volt, amelyek a jég alatt folynak, és csupán ott látni őket, ahol előtörve az északi Meleg-tengerbe vagy a három kisebb déli tengerbe ömlenek. Az ő folyója csak a fejében létezett. Egy olyan folyó, amely valamiképp minden alatt, és mindenén át keresztülhaladt. Tízestendős korában Yaz meg-megpillantotta álmaiban. Lassanként megtanulta, hogyan nézzen a világ mögé még olyankor is, amikor ébren annak részletei töltötték be a tekintetét. És bármerre nézett, ott látta a folyót, amely a valósággal különös szöveget bevárva hömpölygött.

Most is, ahogy szaladt, a szíve a szegycsontját verdeste, kalapáلتa, hogy kitörjön, a tüdejét a kimerültség hegyes tűi szurkálták, és

ismét megpillantotta a folyót. És megérintette. Lelki szemeivel látta, ahogy az ujja végigsimít a tündöklő víz felszínén, és annak iszonytató ereje abban a pillanatban végigzúdult a kezén. A folyó magához szívta őt, nem akarta elengedni, de Yaz elszabadult tőle, mielőtt széttépte volna. Hőség és energia töltötte el, áradt végig a karján a testébe. Yaz így élt. Megérintette az Abeth partjaira elsőként érkező törzs tiltott mágiáját, elűzte a hideget, az éhséget és a fáradságot. Nem fog sokáig tartani, utána pedig napokig nem lesz képes újra rátalálni a folyóra, most viszont úgy érezte, az örökkévalóságig képes lenne futni, még ha mindkét vállához csónak-szánt kötnek is, vagy pucéran kell táncolnia a sarki éjszakában.

– Jól vagyok – mosolygott rá Quellre, és megszapozta lépteit, szinte észre sem vette, hogy szalad.

– Tudom – terjedt szét Quell arcán a megkönnyebbülés, majd lemaradt, hogy a sort vigyázza.

Yaz az előtte csúszó szánra szegezte a tekintetét, nehogy túl gyorsan fusson. Csupaszz kezét ökölbe szorította, tudta, hogy az ujjbegyei még mindig izzanak az ereiben lüktető energiától.

A GARAT KÖRÜL, AMELYET a törzsek az Eltűntek Vermének neveztek, a jég koncentrikus körökben gyűródik afféle hullámokba, mint amilyeneket egy tengerbe visszazuhanó bálna hagy maga után. Yaz mindig is függönyként gondolt a redőkre, amelyeknek valami szégyenleteset kell eltakarniuk.

A külső lejtőket övező jégen mindenfelé a klánok szánjai álltak. Fémpóznákhoz kikötött kutyák várakoztak csoportokban, helyenként egy-egy harcos őrködött.

– Ne bámuld őket! – kevert le harag nélkül egy taslit a fiának Yaz apja, és megmutatta az irányt.

Az ichták általában a taréjok között húzták fel a kisebb szánokat. Yaz klánja kevés holmit mondhatott magáénak, és bármijük elvesztése gyakran végzetesnek bizonyult, ezért noha a törzsek között ritkának számított a lopás, az ichták mindig a közelükben tartották azt, amijük volt.

– Quell szép szavakkal fordul majd hozzád a ma esti gyülekezésen – állt Yaz mellé az édesanyja. Most már egyforma magasak voltak. Furcsának tűnt, hogy közvetlenül a szemébe nézhetett. – Jóraivaló fiú, de ügyelj rá, hogy előbb az apáddal beszéljen!

Yaz arca égett, habár egy pillanattal később a szomorúság elmosta minden zavarát. Ekkor majdnem összeomlott, kis híján édesanyja vigasztaló karjainak melegét és biztonságát keresve segítségért kiáltott. Ám az édesanyja mostanra elfordult, hogy induljon, így Yaz nem nyerhetett megváltást. A világ nem tűrhette meg a gyengeséget.

A NAP HATALMAS VÖRÖS szemének több mint a fele a szemhatár alá bukott már, mire Yaz megindult felfelé. Az energiák, amelyek órákon át táplálták, lassanként elapadtak, így Yaz csak nehezen kapaszkodott fel az emelkedőn. Hirtelen minden lélegzetvétel égette a torkát, a verejték ráfagyott a bőrére, minden izma fájt, ő mégis kitarzott, és körötte az egész klán tartotta a tempót. Hallotta, ahogy a háta mögött Zeen is küszködik. Málha nélkül a fiú mindegyikükénél gyorsabban haladt, a keze éppily fürgén mozgott, bármilyen feladatot széleseben elvégzett. Teherhúzóknak befogva azonban az állóképessége alulmúlta a vele egykorúakét.

Mire az első taréj tetejére értek, már Yaz segítette húzni az öccse szánját a sajátja mellett. A harmadiknál Yaz szinte egymaga húzta mindkettőt. Amiatt aggódott, hogy minden ereje elfogy, és az apjának karban kell vinnie őt a próbatételkor. Az, hogy hiányzott belőle a törzse szívóssága, elsőként utalt gyarlottságára. A másik gyakori jelnek az számított, amikor a gyermek túl gyorsan megnőtt, és túl sokat evett. Ezekből talán óriás lesz majd, ám óriásoknak nincs helyük a jégen. Mások túl gyorsan éltek a jéghez; fürgébben mozogtak, mint arra bárki más képes lett volna, de gyorsabban is öregedtek, és gyorsabban megéheztek, és bármennyire gyors lehet valaki, a hideget nem képes lefutni. Még ritkábbnak számítottak azok, mesélték sokszor, akikben különös képességek fejlődtek ki. Yaz még sosem látott efféle boszorkánygyermeket, ám bármilyen

mágiához folyamodhattak, az éjszakai fagyokkal nem érhetek fel, és akár boszorkányok, akár fürgeszerzetek, akár óriások voltak, drágán megfizettek ezért, hiszen elveszítették abbéli képességüket, hogy elviseljék a szél fehér harapásait. Yaz nem számított különösebben magasnak a korához képest, sem természetellenesen gyorsnak nem mutatkozott, ichta kitartása viszont már évek óta kopott. A folyó lehetőségeket kínálta, hogy elrejtse hiányosságait. A szabályozót azonban nem fogja megtéveszteni. Mazai klánanya szerint a szabályozó átlát a hazugságokon, még a bőrön és húson is keresztül képes nézni, egészen az ember csontjáig, és minden gyengeség feltárulkozik előtte.

Az ichták az utolsó jégтарéj aljánál hagyták szánjaikat, az erős és éles szemű Rezack pedig ott maradt, hogy vigyázzon rájuk. Yaz leereszkedett a gödröt körbeölelő kráterbe, a lába remegett a kimerültségtől. Ő és Zeen mostanra az oszlop végére kerültek. Quell lemaradt, hogy ügyeljen rájuk, homlokát aggodalom ráncolta, de most nem engedhette meg, hogy segíteni lássák. Ezzel nem javítaná Yaz esélyeit a szabályozónál.

A TÖRZSEK MOSTANRA a saját céljaikhoz alakították a krátert, szintek sorát vésték ki a jégből. A taréjoktól övezett terület úgy négy-száz yard átmérőjű lehetett, és több mint kétezren zsúfolódtak össze a sík terepen, s ez Yaz számára, aki élete szinte minden napját ugyanazzal a száz lélekkel töltötte, elképzelhetetlenül nagy számot jelentett.

Az utolsó pillanatban, mielőtt leértek volna a sokasághoz, Quell a lejtős jégen egyensúlyozva félrevonta Yazt, míg a többiek az egyedüllétet ritkán élvezők gyakorlott közönyösségével elballagtak mellettük.

– Yaz... – Quell arcán a rá legkevésbé sem jellemző ideges izgalom suhant át. Eleresztette a lány kezét, csak nehezen sikerült ki-préselnie magából a szavakat.

– Utána – szorította a fiú keblére a kezét a lány. – Majd akkor kérdezz, amikor vége!

– Szeretlek – harapott a szájába Quell, ahogy kiszakadt belőle a vallomás. A tekintetével Yazét kereste, a száját összeszorítva fojtotta magába az érzelmeit.

És íme, nyíltan elé tárult, törekeny remény reszketett a cudar szélben.

Quell jóra való, kedves, bátor, jóképű volt. Yaz barátja. Az ichta lány nála derekabbról nem is álmódhatott. Yaz arra gondolt, hogy gyarlottsága első jele mégsem a gyengesége lehetett, hanem az, hogy ennél mindig többet akart. Láta az életet, amely megadatott az édesanyjának, előtte pedig az ő édesanyjának, és így tovább az esztendőök végtelen során át. Láta, hogy a világ mindössze anynyit kínált, hogy a jégen vándoroljanak egy bezáruló tenger és egy megnyíló tenger között. A végeláthatatlan jégtakarón kis eltérésekkel ez jelentette az életet. Legbelül valamilyen hibás darabkája mégis többet követelt. Habár visszafojtotta a meggondolatlan, önző, nyafogó hangot, letuszkolta, kizárta, a suttogása mégis elért hozzá.

Szeretlek.

Yaz nem érdemelt efféle szerelmet. Több okból sem érdemelte meg, különösen azért nem, mert a gyarlott belső hang tehernek nevezte áldás helyett.

Szeretlek. Quell válaszra éhesen nézte őt, miközben az utolsó ichták is elhaladtak Yaz mögött.

Az ichták mind úgy gondoltak magukra, mint egy test részeire, és tudták, hogy a testet kell életben tartani, nem a részeit. Áldozat és kötelesség. Teljesíteni a kijelölt szerepet a túlélés gépezetében. Amíg életben tartják a lángot, amíg a csónakok nem kapnak léket, amíg az ichták bírják, addig a test egyetlen darabjának szükségletei, fájdalma és álmai nem érdekesek.

– Még... – Yaz tudta, hogy ha ezúttal valamiképp mégis megúszhatná a vermet, igencsak szerencsésnek mondhatná magát, ha Quell vár rá; igencsak szerencsésnek mondhatná magát, ha folytathatná az útját, amelyet az életben kezdettől fogva kijelöltek számára a jégen.

Fájt a szíve, azt kívánta, bárcsak eltűnhetne, magával ragadná őt a szél. Igen, vágyott Quellre, ugyanakkor... többet akart, egy más világot, más életet.

– Még... A gyülekezésen kérdezz! Majd akkor, amikor vége.

Elhúzta a kezét a fiú mellkasáról, még mindig az alatta dobogó szív miatt aggódott.

Aztán megfordult, és a többiek után eredt, gyűlölte magát Quell tekintete miatt, gyűlölte a gyarlott hangot, amely nem hagyott békét neki, és amely miatt nem tudott örülni a jó dolgoknak, a hangot, amely azt súgta neki, hogy hiába néz ki ugyanúgy, mégis más.

Quell a sarkában maradt, Yaz pedig a világra vakon lépdelt tovább, megértette élete utolsó napjának igazságát: Abeth jege hiába terjed szét megszámlálhatatlan mérföldeken át, ebben a hatalmas ürességben még sincs helye egy egyéniségnek.

A SZERTARTÁS MÁR JAVÁBAN folyt, amikor Yaz beérte az öccsét. A legelső szinten, amely alatt már csak a gödör torka sötétlett, a három törzshöz tartozó hat klán gyermekei sorakoztak fel egy hatalmas körben. A sor pár pillanatonként előbbre csoszant, ahogy a fiúk és lányok egymás után odaálltak a szabályozó elé.

Az agg pap tusfekete bőrből burkolózott, amihez hasonlót Yaz még sohasem látott egyetlen, tengerből kifogott lényen sem. Húllakarmok csüngtek le a válláról, és terültek szét a mellén a nyakában viselt zsinigre felfűzve. A férfi tar koponyáját égési hegek, bonyolult és egymást átfedő jelképek kuszasága borította, akárcsak a két kezét.

Az ichták elmondása szerint hosszú nemzedékek óta Kazik szabályozó felügyelte a gyülekezést. Míg más papok az idő múlásával jöttek és mentek, megöregedtek, visszatértek a Fekete Sziklához, Kazikról úgy tartották, nem fognak rajta az évek. Állandónak számított, mint a szél.

Ma a szabályozó, a könyörtelen ítélelhozó volt. Holnap Kazik pap lesz, házastársi kötelekeket áld meg, nevetgél, elvegyül a klánokkal, és a többi felnőttel együtt élvezzi az erjesztett italok mámorát.

Yaz és Zeen húsz másik ictha gyermekkel együtt beállt a sor végére. Még egy sorolt be mögéjük, aki csak most szabadult édesanyja öleléséből. Legelől, a kráter peremének közelében újabb gyermek jutott túl a szabályozó vizsgálatán. A kislány rögvest feliszkolt a szüleihez, akik egy magasabb szintről figyeltek.

Yaz előrébb húzódott a sorral. A hosszas kaptatás után még mindig égett a lába, a mellkasa sajgott a zihálástól.

– Ez kemény volt! – mosolygott fel rá Zeen. – De ideértünk.

Egészen közel állt a peremhez, ahol a jég hirtelen lejtteni kezdett a verem felé.

– Csitt! – csóválta a fejét Yaz. Úgy érezte, a legjobb, ha a gyengéssel kapcsolatos minden gondolatot kiver a fejéből. Úgy tartották, hogy a szabályozónak elég, ha belenéz a gyermek szemébe, és olvasni képes a gondolataiban.

– Ledobtak már valakit? – kérdezte a hátuk mögött a kilencéves Jaysin, akinél fiatalabb icthát még sosem vetettek alá a próbának. A kisebb gyerekek az északi táborban maradtak az idős anyákkal.

– Lekerült már bárki a mélybe?

– Honnan tudhatnánk, lükegyerek? – forgatta a szemét Zeen.

– Mi is csak most értünk ide.

Aztán Yaz mögé lépett, hogy odaálljon Jaysin mellé.

Yaz a lyukra pillantott, és megreszketett. A jég még itt délen is több mérföld vastagon borította a földet. Yaz azon tanakodott, vajon mennyit zuhanna, mielőtt belecsapódik valamibe.

– Odalent vannak? – Zeen nem tudta levenni a tekintetét a veremről. Minél közelebb kerültek a szabályozóhoz, Zeen annál távolabb húzódott a peremtől. – Az Eltűntek odalentről figyelnek minket?

– Nem – csóválta a fejét Yaz. A veremben alighanem csupán megfagyott tetemek szomorú halmát lehetett találni, a végleg összetört és a vérvonalból kiselejtezett gyarlott gyerekeket. A déli törzsek némelyike az Ős Fáját és annak megnyesését emlegette, de Yaz nem tudta, mi lehet az a fa, az apja pedig, aki az évek során többször beszélt a déliekkel, még soha senkivel sem találkozott, aki látott volna effélét.

– De hát az Eltűntek Vermének hívják – erősködött Zeen.

– A gödörbe vetett gyerekek az eltűntek – szólalt meg ismét Yaz mögött a kis Jaysin. Úgy tűnt, hogy a félelem bátorságot adott a fiúnak. A saját sátrukon kívül ritkán volt mersze beszélni.

– Ez egy másféle... Jaj, nem számít. – Yaz jobbnak látta, ha hagyja, hogy valaki más magyarázza el a fiúnak, miután ő már távozott. Inkább felpillantott az égre, mely halványan és tisztán borult fölé, és csupán egészen magasan úszott rajta néhány felhőfoslány, amelyeknek szegélyét a lenyugvó nap vére festette meg. Az Eltűntek egy megelőző korban éltek az Abethen, mielőtt az emberek törzseinek hajói kikötöttek a partjain, ám mindannyian rég eltávoztak, amikor az emberek átszelték a csillagok közötti fekete óceánokat, és megérkeztek erre a bolygóra. A déliek közül sokan istenként tekintettek rájuk, noha az ichták tudták, hogy istenségek egyedül a tengerben és az egekben lakoznak, és csak a jég gátolja meg, hogy háborúzzanak egymással.

– Én inkább azt szeretném, ha csak kiraknának a sátorból – jegyezte meg Zeen. – Ha gyarlott lennék, inkább rakjanak csak ki.

Yaz vállat vont. A gyors halál kívánatosabb, mint a lassú, és így legalább a törzse becsületére válik az ember. Emellett ott volt még a fémek kérdése. Mazai klánanya szerint ezermérföldnyi körben a papság számított az egyedüli fémforrásnak, és nemcsak darabokkal bírtak, amelyekhez hasonlók időnként a törzsek között cseréltek gazdát, hanem megmunkált, a célhoz alakított fémmel, legyen szó késről vagy láncról. A szertartással a Fekete Szikla istene előtt tisztelegtek, ezzel pedig a szabályozó kegyeit nyerte el a klán. Aki itt meghal, a klánnak segít vele.

Hirtelen kiáltás riasztotta fel merengéséből Yazt. A szabályozó egymagában állt, a szél megtépázott kabátját cibálta. Semmi jelét nem lehetett látni a vizsgálaton elbukott gyermeknek, csupán jajveszékésének elhaló visszhangjai törtek még fel a veremből. Teljes mozdulatlanság telepedett a szemlélőkre, pedig eleve egyikük sem moccan.

A szabályozó unott mozdulattal magához intette a következőt.

– Félek – keresték Yaz kezét Zeen ujjai. A kisfiú mindvégig rettegett, ám most először mondta ki ezt.

A VILÁG FOROG TOVÁBB, akár akarjuk, akár nem, és minden, amire vágyunk, vagy amitől félünk, idővel megtörténik velünk. A szabályozó felé közeledő sor komótosan haladt, de nem állt meg, és Yaz világa végül arra a pontra szűkült le, amely felé oly régóta vezetett életének örvénylő útja.

– Yaz az ichta törzs ichta klánjából – szólította meg a szabályozó. Sosem kellett közölni vele a nevet, a klánt és a törzset. A többi törzset számos klán alkotta, ám odafent északon a kettő egyé apadt.

– Igen – válaszolta Yaz. Önnön nevünk megtagadásával lelkünk egy darabkáját vágnánk ki, hangoztatta Mazai anyó.

A szabályozó egészen közel hajolt. A férfi Yaz saját klánjának ismerős fagyos-fehér szemével meredt rá, és úgy tűnt, nem zavarja, amit a déliek hidegnek neveznek. Az arcát, fejét és kezét behálózó égésnyomok úgy hatottak, mintha valamiféle írással bélyegezték volna meg, ám a jelek sorai különféle irányokban és méretben futottak, kuszán felülírták egymást. A férfi még közelebb hajolt, fogai elővillantak, de nem mosolyban.

– Yaz, az ichták leánya – ragadta meg a lány kezét a pap kemény, erősen szorító ujjával.

A szaga szokatlannak hatott, keserűnek, és az ichtákétól éppoly különbözőnek, mint a kutyáké volt. Öreg volt, inas, szikár arcú, és mintha általában elégedetlen lett volna a világgal.

A szabályozó nem érintette meg Yazt az első látogatásakor. Most úgy tűnt, nem hajlandó elereszteni őt. Mindkettejüket körülölelték a pap kabátjának szakadozott csíkjai, és Yaz egy pillanatig azon tűnődött, mi történne, ha beléjük kapaszkodna, amikor elérkezik az ideje, hogy a pap lehajítsa. A kép, ahogy meglepetten elkerekedik a pap szeme, amikor magával rántja, áttört Yaz félelmén, és Yaz csak nagy nehezen tudta elfojtani a kitörni készülő hisztérikus kacajt.

– Láttad, ugye, leányom? – nézett fel Yaz kezéről a szabályozó, és tekintetük találkozott.

– N... nem – rázta a fejét Yaz.

– Meg kellett volna kérdezned, hogy „mit”. A jégtörzsek mind borzalmasan hazudnak, de az ichták a legcsapnivalóbbak ebben.

A szabályozó a nyelvével végigsimította idő koptatta, sárguló fogcsonkjait. Váratlanul az arcához kapta Yaz kezét, és szagolgatni kezdte a lány ujjbegyeit. Yaz undorodva próbálta kiszabadítani magát, aztán rájött, hogyha a pap most, ahogy elrántani igyekszik a kezét, eleresztené, ő hátrabukna, egyenesen a gödör síkos torkába.

– Mit láttam? – kérdezte Yaz túl későn ahhoz, hogy meggyőzőnek hangozzék.

– Az utat, amely átvezet minden dolgon – engedte el a kezét még egy utolsót szimatolva a pap. – A vonalat, amely összeköt és elválaszt. Láttad, és... – a tekintete az immár Yaz mellkasához szorított kézre siklott. – És megérintetted.

– Dehogy... – Ám a szabályozónak igaza volt. Yaz nem tudta, hogyan kell hazudni.

– Ez csak kevesek kiváltsága, gyermekem. Nagyon keveseké. – Valami ocsmányság torzította el a szabályozó keskeny száját: egy mosoly. –Túl értékes ahhoz, hogy a verembe kerülj. – A másik oldal felé biccentett. – Állj oda! Eljössz velem a Fekete Sziklához.

Izgalom hatotta át a hangját. Már számtalan gyermeket lehajított, és annyi tiszteletet sem mutatott irántuk, hogy érdekelje a dolog. Most ellenben odafigyelt.

Így Yaz kábán és reszketegen továbbment, a csuklója még mindig fehérlett, ahol a szabályozó megszorította. Aztán megállt a sziklászint sík jegén, mit sem látva nézett maga elé, miközben a többiek egy helyet előrébb araszoltak. Yaz életben maradt. Felnőttnek, és immár a klán bármely tagjával egyenlőnek számított. Ám ő még mindig itt állt, megtiltották neki, hogy visszatérjen, ahol a szülei várakoztak. Ahol Quell várakozott. A tekintetével követte a lépcsőzetes jégpárkányokat, a tekintetek tengerét, fel a magasba, ahol az ictha családok álltak.

– Nem. – A szabályozó halk kijelentése vont a sorra Yaz figyelmét. A pap sovány, öreg keze Zeen arcára záródott, ujjai szétterültek a fiú homlokán és járomcsontján. – Te nem.

Aztán alig észrevehető taszítással megtántorította Zeent. Yaz öccse az egyik pillanatban még egyensúlyozva állt, a karja pörögve

járt, majd a következőben eltűnt, lecsúszott a veremtorok meredek lejtőjén, onnan pedig a jégkürtő szinte függőleges sötétjébe. Egyetlen elkeseredett kiáltással zuhant alá.

Csend.

Yaz arcát megdermesztette a döbbenet, a hangja elveszett. Az ezrek némán álltak. Még a szél nyelve is elcsitult.

Engem kellett volna. Engem kellett volna.

Mégsem szólalt meg senki sem. Aztán magányos sirám törte meg a csendet. Egy édesanya jajkiáltása valahonnan fentről, a kráter peremének közeléből.

Engem kellett volna.

Az icthák tűrnek. Csupán akkor cselekednek, amikor muszáj. Óvják erejüket, mert a jég nem bocsát meg semmiféle hibát.

Engem kellett volna.

Yaz felpillantott a kék mennyboltozatra, és a következő pillanatban az öccse után vetette magát.